

Kære tilstedeværende

Velkommen til denne foranstaltning, som forhåbentlig er begyndelsen til enden på den langvarige proces mod den selvbestaltede „konceptkunstner“ Ato Vari.

De vil utvivlsomt være bekendt med forhistorien: Den betydelige succes, som Varis værk „Tugt og Utugt i Mellemtiden“ opnåede ved sin udgivelse – og den efterfølgende retssag, som blev anlagt af Udvalget for Kommunikatorisk Uredelighed. Udvalgets anklager om, at (a) Vari har misbrugt og forvansket historisk materiale, og (b) værket har en farlig og negativ indflydelse på ungdommen, har sat sindene i bevægelse.

Ato Vari opnåede som bekendt tilladelse til at fore bevis i „dramatisk“ form – nærmere bestemt den form, som i Mellemtiden var kendt og populær under navnet „opera“. Domstolen godtog hans argumentation om, at den læsende i alt for høj grad selv kan lægge sine egne synspunkter ind i stoffet, mens en „dramatisk“ fremlæggelse på mere objektiv vis kan afspejle hans kunstneriske hensigter.

Afgørelsen var en foreløbig sejr for Ato Vari. Han kommenterede den typisk nok med ordene „Det bedste forsvar er et angreb“ (en karakteristisk selvmodsigende talemåde fra Mellemtiden, iøvrigt måske den allermost centrale for forståelsen af perioden).

Men den endelige afgørelse i sagen mod Ato Vari kan først træffes efter den fremvisning, som De nu skal overvære. De har naturligvis ikke indflydelse på den endelige dom – den afsiges selvsagt af eksperter. Men med Deres medvirken – som det, der i Mellemtiden kaldtes „publikum“ – kan De få en fascinerende, uforpligtende og forhåbentlig lærerig lille udflugt til en fortidig verden: en verden, hvor man for en stund, med en anden Mellemtids-talemåde, „har lov til at have sin egen mening.“

Ato Vari har haft en frivillig arbejdsgruppe til sin rådighed i en periode på flere måneder. Han har sat dem ind i Mellemtidens teatersprog, og har accepteret at resultatet skal være gældende – selvom den nuværende administrations besparelser på kulturområdet naturligvis har betydet, at han ikke har kunnet få alle sine ønsker opfyldt.

Skabt af fravær og intet

Kort handlingsreferat

PROLOG:

På Aarhus Sommeropera – længe efter Mellemtiden. Under Ato Varis ledelse fortæller ensemblet den gamle historie om Ludvig Alster.

SCENE 1: MARERIDT I FÆNGSLET

Året er 1974, mod slutningen af Mellemtiden. Ludvig sidder lænket i sin celle i Horsens Tugthus. Flugtkongen Skæven har udtænkt en fælles flugtplan, men tanken om frihed vækker både tvivl og minder i Ludvig: Da han i 1962 blev uskyldig dømt for mordet på den rige Adam Aftenbakke, mistede han både sin elskede Irmelin, sin anseelse og sin fremtid. Hvad har han at vende tilbage til? – Men han motiveres af hadet til tre personer: Politimanden Ard, der satte glæden ved at nedlægge sit bytte højere end sandheden; dommeren Deden, som i blindt paragrafrytteri ignorerede al tvivl om hans skyld; journalisten „L.J.“, som oppiskede en stemning mod ham i befolkningen med løgnagtige artikler. Hævntørsten sejrer. Det lykkes Ludvig og Skæven at flygte fra fængslet og deres fangevogter, den mystiske Ørelos.

SCENE 2: BANEGÅRDEN I LYST OG NØD

Som et jaget dyr flygter Ludvig med toget til sin hjemby Århus. Ørelos forfølger ham, og Ludvig undslipper kun, fordi en ung kvinde hjælper ham af ren og skær medlidenhed. I menneskemyl-deret møder vi bl.a. studenten Christian og læderjakken Uwe, som begge fatter interesse for den kønne indvandrerpige Lilaïomai. Hun falbyder lædervarer til de rejsende, men en dansker beskylder hende voldsomt for at tage brødet ud af munden på landets borgere. Christian redder hende, og de

fatter gensidig sympati. Han præsenterer hende for sine forældre, der netop ankommer med toget – men Lilaïomai flygter, da det viser sig at Christians far ejer den fabrik, hvor hendes far er blevet invalideret ved umenneskeligt slavearbejde. Da Christian og hans far sætter efter hende, står hans stedmor alene tilbage. Fra sit skjul erfarer Ludvig, at kvinden er hans ungdomselskede Irmelin, som nu er gift med Bernhard Aftenbakke (søn af den mand, Ludvig blev dømt for at have myrdet). Kvinden, der hjalp Ludvig, vil opsøge ham på det toilet, hvor hun så ham skjule sig. Men hun bliver overfaldet, slæbt ind på toilettet og mishandlet. Ludvig finder hende liggende som død og ser på hendes torklæde initialerne L.J.

PAUSE

SCENE 3: VED GRAVENS RAND

I midtbyens snævre gyder har Lilaïomai søgt tilflugt for at få hold på sine modstridende følelser. Læderjakken Uwe, som har fulgt efter hende fra banegården, redder hende fra Fjodor, et medlem af den konkurrerende bande „De Sorte“. De følges til læderjakkernes skjulested.

Ludvig strejfer modløs om. Skæven finder ham og tilbyder ham triumferende sin hjælp – og sin formue: I tugthuset hørte han medfangen Lange-mand prale med en formue, gemt i Århus, og den er det lykkedes ham at finde. For Ludvig bliver pengene et hævnens redskab.

Hos læderjakkerne kan „væbneren“ Sigmund fortælle „kongen“ Fritz, at „habitpanseren“ Ard nu også jager Ludvig, og at han tilbyder læderjakkkerne straffrihed, hvis de hjælper med at fange ham. Da Uwe ankommer med Lilaïomai finder Fritz behag i hende og insisterer på sin „jus primae noctis“ („Det første rap til kongen“). Uwe protesterer, men slås ned og smides ud.

Det første mål for Ludvigs hævn er Deden – princippet i hans plan er, at de tre ofre skal føle hans skæbne på deres egen krop: de skal dømmes for et mord, de ikke har begået. For at kunne arrangere den forbrydelse, Deden skal anklages for, indsamler han oplysninger. Luderen Thomasine kan fortælle, at Deden er pletfri og god: Han opkøber i det skjulte piger fra læderjakkkerne, redder dem fra nedværdigelse og hjælper dem med mad og penge. Hun ved også, at Deden inviterer nævekæmpere med hjem og har lange samtaler med dem.

Da Ludvig er gået, prøver Thomasine forgæves at kapre et par kunder. Det er Christian og Uwe, som begge leder efter Lilaïomai. Da de hver især tror, at den anden har skjult hende, beslutter de at forfølge hinanden. På den måde grundlægger de ufrivilligt et makkerskab.

Mellemspil: Boksekampen

Ved en af de store offentlige boksekampe på torvet udfordrer Ludvig den navnkundige Saxo. Efter en dramatisk kamp når Ludvig sit mål: Dommer Deden inviterer ham hjem.

SCENE 4: HÆVNEN ER BITTER

Deden modtager Ludvig i sin lejlighed uden at ane hvem han virkelig er. Han forklarer, hvordan han har lært sig selv at sublimerer og aflede de drifter, han som agtværdig borger umuligt kan give efter for: Ved at tale med brutale nævekæmpere mister han den lyst til vold, som bor i alle mennesker. Ved at være god mod uskyldige unge piger har han bygget et værn mod kønsdriftens fristelser. Han viser Ludvig den

unge pige, som netop nu sover i hans gæsteværelse – det er Lilaioimai.

Uwe og Christian, som har hørt, at læderjakkene har solgt Lilaioimai til Deden, ringer på, men bliver hurtigt smidt ud. Imens ser Ludvig sit snit til at løse hasperne i gæsteværelsets vindue, hvorefter han tager afsked. Deden er nu alene og forsøger at få aflob for uroen i sin krop ved at betragte den nøgne, sovende Lilaioimai, men han bliver forstyrret af et voldsomt trafikuheld på gaden nedenfor. Ludvig kravler uset ind ad vinduet for at dræbe pigen. Samtidig ringer politimanden Ard på døren. Han skal undersøge en anmeldelse om at Deden misbruger en ung pige. Da dommeren modstræbende åbner døren ind til pigen, ligger hun myrdet i en blodpol. Indiciene er overvældende, og Ard arresterer Deden. Da de er gået, dukker Ludvig frem under sengen og forsvinder med en stor bylt...

SCENE 5: RET SKAL VÆRE RET

På dagen for domsafsigelsen over Deden kan Uwe og Christian kun tænke på deres sorg over den dræbte Lilaioimai. Pludselig står hun foran dem – og fortæller, at den døde pige ikke var hende, og at det var Ludvig som reddede hende bort fra Deden.

I en stor tale dommer Deden sig selv. Tro mod sine principper om rettens ufejlbarlighed må han erkende, at beviserne mod ham udelukker enhver tvivl: Han må være skyldig og anmoder om lovens strengeste straf.

Ludvig forklarer Skæven sagens rette sammenhæng: Han kunne ikke slå Lilaioimai ihjel, da det kom til stykket; i stedet klatrede han ud af vinduet, hentede en ung pige der var dræbt og kvæstet til ukendelighed ved trafikuheldet, og lagde hende i sengen. Skæven viser ham avisens artikel med nyheden om Dedens dom – den er signeret „L.J.“ Ludvig forstår, at hans næste offer er i live.

Lars Ole Bonde og Niels Pihl

En fremmed i sin egen krop

Kort handlingsreferat

SCENE 1: UDELIG

På hospitalet bringes to mænd ind efter en bilulykke. Tyveknægten Lange-mand og overlærer Einvald Deyk. De må adskilles af kirurgisk vej, men noget går galt under operationen: Når den ene er vågen, drømmer den anden hans liv – og omvendt. På hospitalet kommer de – skiftevis – langsomt til sig selv. Irmelin Aftenbakke (født Deyk) besøger sin bror og tilbyder ham sin hjælp, men han afviser hende: Hun har jo plettet familiens ære ved at have været kæreste med en morder – Ludvig Alster. Irmelin fortæller Einvald, at han har været bevidstløs siden den dag, dommer Deden slog en ung pige ihjel. Einvald husker, at Deden i sin tid domte Ludvig for mordet på Adam Aftenbakke (far til Bernhard, som Irmelin nu er gift med). Langemand vågner og slæber sig ud af hospitalet.

SCENE 2: ET PINLIGT FORHØR

Irmelin fortæller tjenestepigen Henrietta om sine bekymringer: Bernhard tilbringer mere og mere tid i byen og er kold og afvisende. Einvald kommer på besøg. Han har lyttet ved døren og vil nu give sin sladderagtige søster en lærestreg. Han fortæller, at Henrietta udbreder rygter om familien. Irmelin henter straks Henrietta og konfronterer hende med anklagerne – med et uventet resultat.

SCENE 3: HOS DOKTOR MONIKKE

Fortælleren Ato Vari har opgivet distancen til sin opera og går aktivt ind i den – som psykiateren Monikke. Ludvig har forklædt sig og er blevet chauffør for politimanden Thomas Ard. Denne forhører Monikke om en artikel af L.J., som beskriver et mord og nedgravning af et lig i en læges garage – en læge, som efter beskrivelsen kun

kan være Monikke. Ludvig glæder sig over, at L.J. er i live og lægger hævnplaner. Han afbrydes af den unge Jeppe Valbirk, der prøver at dræbe ham. Jeppe har udspioneret Ludvig og betragter ham som en af de samfundsbedragere, han hader. Men Ludvig forklarer sagens rette sammenhæng, og Jeppe lover at hjælpe med hævnen på L.J. – Monikke afviser Ards anklager og opfordrer den ubehagelige politimand til at opsøge L.J. – en kvinde!

SCENE 4: GULDAGERVEJ 4

Laura Jensson taler i telefon med sin tvillingsøster Clara, der beretter om overfaldet på Banegården. – Langemand har omsider fundet Laura, som han mener, er den kvinde, der stjal de penge, han havde skjult. Han gemmer sig, da Ard (og Ludvig) dukker op for at forhøre hende om avisartiklen. Ludvig tror, han genkender kvinden fra Banegården (Clara!), men fastholder sit ønske om hævn. Laura afviser Ards anklager – og politimanden forlader skumlende huset sammen med sin chauffør. – Einvald ankommer, lidt forvirret, for at se kvinden, han har drømt om gennem Langemands bevidsthed. Laura og Einvald tiltrækkes af hinanden, og hun tager imod hans middagsinvitation.

SCENE 5: NATLIGE HÆNDELSER

Langemand udtænker en plan og får en idé. Hvis han hele tiden gentager en gammel meningsløs remse kan Einvald ikke opfange planen. – Ludvig prøver at slippe væk fra Øreløs, der forfølger ham. Fanget i en blindgyde frelses han, da en dør giver efter. En kvinde har lukket ham ind i sin lejlighed – hun siger, at de har hadet til fælles... I mørket finder en langsom og modvillig forening sted, men med morgenlyset kommer kaos: Clara tror, hun genkender den mand, der forsøgte at myrde hende. Ludvig tror, hun er den forhadte L.J. Efterhånden får de redt trådene ud og skilles uden had.

SCENE 6: RÆDSEL:

Einvald sover hos Laura. Langemand bryder ind, men da han vil stikke Laura ned, overmandes han af Ludvig (med strømpe over hovedet). Langemand bliver overgivet til Monikke, som råder over flugtsikre celler til særligt interessante patienter. – Den rystede Laura prøver at falde til ro, da Jeppe ankommer. Han opfører sig meget mærkeligt, og kaster sig til sidst mod reolvæggen, hvor en kniv borer sig ind i hans ryg. Næppe er han død, for Ard ringer på. Han fortæller, at politiet er blevet varskoet af Jeppe, som frygtede at blive myrdet. Ard arresterer Laura.

SCENE 7: YDMYGELSE

Einvald følges med Irmelin og Henrietta til Clemens Bro. Her afholdes efter mellemtidens skik en offentlig ceremoni, hvor forbryderen fremstilles og hånes. Irmelin føler med sin bror: nu er det ham, der elsker en morder – men hun kan ikke trøste ham. Ludvig iagttaget begivenhederne på afstand og forbereder sig til hævnen over den tredje og sidste: Ard. – Laura føres ind og spottes af vox populi.

Lars Ole Bonde og Niels Pihl

Den sidste sten

Kort handlingsreferat

1. AKT

(Ato Vari er trængt ind i sit værk. Han kan ikke længere kontrollere begivenhederne.)

- Clara Jönsson har kun én tanke: Hun vil rense sin søster Laura fra den uretfærdige dom for mord. Ludvig, der ind imellem er hendes kæreste, forsøger at forklare hende, at det er nyttest at kæmpe mod systemet, men han taler for døve øren.

- Lilaioimai er ansat under slaveliggende forhold hos en mystisk mand (MEN DET VAR HELT NORMALT I MELLEMTIDEN). I de lange ensomme timer i mandens lejlighed skriver hun dagbog. Men hendes tanker er slørede af den saft, som Manden giver hende for at højne hendes arbejdsydelse.

- Thomas Ard bliver opsøgt af fru Kurtsen. Familien Kurtsen mistede for 18 år siden deres spæde dreng. De gav Thomas Ard 10.000 kroner, som skulle udloves som findeløn. Men der er intet sket, og fru Kurtsen beskylder nu Ard for at have stukket pengene til sig.

- Lilaioimai er holdt op med at drikke saften, og hendes tanker er blevet klarere. Hun husker de to drenge (Christian og Uwe), som tilbød hende... men de flyder i ét for hende.

- Irmelin Aftenbakke er mere og mere urolig over sin mand Bernhards hemmelighedsfulde adfærd. Da hun prøver at tale ud med ham, flytter han hjemmefra til sine arbejdsværelser i den indre by.

- Lilaioimai taber et ark af sine dagbogsnotater ud af vinduet. Christian og Uwe finder det og læser det. Det giver ikke noget klart svar på det spørgsmål, der optager dem: Hvem af dem elsker hun?

- Ludvig planlægger stadig sin hævn

over Ard, men tvivlen har grebet ham. Han tumler med en idé om at kaste sig ud fra Rådhusets tårn på en sådan måde, at Ard vil blive beskyldt for at have myrdet ham. Men han forkaster den som uigennemførlig. Skønt han tvivler mere og mere på berettigelsen af sin hævn, kan han ikke opgave den.

(Ato Vari opgiver at styre alle disse voldsomme lidenskaber. De må selv løbe linen ud.)

SCENE 1: UDENFOR IRMELIN OG BERNHARDS HUS

Juleaftensdag 1974: Irmelin og Henrietta har fældet en gran udenfor huset. Øreløs overfalder Henrietta i den tro, at hun er Lilaioimai – han ved at husets søn Christian elsker hende, og tror derfor at indvandrepigen er blevet tjenestepige i huset efter Mellemtidens skik – men Irmelin redder Henrietta, og Øreløs flygter (uden at være genkendt), slemt såret. Bernhard kommer til, og fortæller Irmelin nogle af sin fortids hemmeligheder:

Hans første ægteskab, med Øreløs's søster Hannah, var en ulykkelig følge af Hannahs graviditet efter en ubetænksom ungdomsfest (effektiv fødselskontrol blev først opfundet i den seneste del af Mellemtiden). Ægteskabet blev aldrig lykkeligt, og endte med at Hannah druknede sig i Brabrand Sø (et dødsfald som gav anledning til megen sladder, og hvor Bernhard blev mistænkt for at være morderen).

Betroelsen får Irmelin til at elske Bernhard højere end nogensinde, men endnu en gang undslår han sig og tager til sin lejlighed. Da han er borte, opdager Irmelin at han har stjålet nogle af hendes gamle avisudklip og breve om sagen mod Ludvig.

SCENE 2: BERNHARDS LEJLIGHED I DEN GAMLE BYDEL

Christian opsøger Bernhard i hans lejlighed for at få penge (også SU blev først indført i den seneste del af Mellemtiden). Fortroligheden mellem far og søn er lige ved at indfinde sig, da Christian pludselig får øje på en flaske spiritus mellem Bernhards ting. Det kan han ikke acceptere, og han forlader foragteligt faderen – dog 200 meget nødvendige kroner rigere.

SCENE 3: PÅ GADEN I DEN GAMLE BYDEL

Uwe finder den forkomne Thomasine i en baggård, og den kødelige kærlighed blusser op mellem dem. Uwe har betænkeligheder omkring Lilaiomai, men han forstår efterhånden, at han godt kan elske to piger – med hver sin slags kærlighed. Thomasine fortæller, at hun har set Lilaiomai i et vindue. Uwe stormer afsted for at frelse hende.

SCENE 4: I ARDS LEJLIGHED

Thomas Ard har besluttet at forføre Lilaiomai juleaften. Men en anden plan, som han selv har sat i værk, forstyrrer ham: Han vil sætte Kurtsens på gaden juleaften, fordi de skylder Det Offentlige 200 kroner. Men det samlede politikorps nægter at udføre ordren af frygt for De Højere Magters vrede. Ard låser Lilaiomai inde i et skab og drager afsted for selv at forestå udpantningen. – Umiddelbart efter stormer Uwe ind i lejligheden for at befri hende, men finder hende ikke, og løber videre. Lilaiomai opdager, at han i sit raseri har odelagt låsen på det skab, hun er i. Hun klatrer ud af vinduet, men glider og falder...

INTERMEZZO: PÅ GADEN UDENFOR SKJÆRVEJ 7

Kurtsens er sat på gaden, og Ard nyder sin ondskab. Men Christian (klædt i et julemandskostume som værn mod den bidende kulde), gribes af revolutionær medlidenhed, og forærer Kurt-

sens sin pung med Bernhards 200 kr. Kurtsens kan betale Ard – men først og fremmest er de slået af undren ved at se Christians pung, som de genkender.

SCENE 5: I ØRELØS' LEJLIGHED – NEDENUNDER ARDS

Lilaiomai er faldet ned fra Ards vindue til etagen under ham. Der finder hun Øreløs, som er livsfarligt såret efter mødet med Irmelin og Henrietta. Hans eneste redning er at finde en læge, som ikke vil sladre til politiet. For at skaffe penge, skriver han et brev til Langemand – han ved fra sin tid som fængselsbetjent i Horsens, at Øreløs har skjult en formue fra sit sidste kup. Som sikkerhed (NU BLIVER DET RIGTIG INDVIKLET, KÆRE LÆSER!) – som sikkerhed vil han vedlægge et brev, som beviser at Christian Aftenbakke i virkeligheden er Kurtsens forsvundne barn (den der kan bevise det, kan jo hæve 10.000 kr i dusør!). Men i mørket kan han ikke skelne det brev fra et andet gammelt brev, så derfor vedlægger han dem begge to. (OG HVIS DE HAR TÅLMODIGHED, KÆRE LÆSER, VIL DE SENERE PÅ AFTENEN FÅ AT HØRE, HVAD DER STÅR I DET MYSTISKE „ANDET“ BREV!!!)

Øreløs får Lilaiomai til at sværge at hun aldrig selv vil læse brevene: „Hverken i år eller næste år eller noget andet år.“

SCENE 6: VED HAVNEN

Senere samme nat er Ard, sammen med Ludvig (forklædt som Ards chauffør Jens Dahl-Jensen), og overbetjent Nygaard, på stake-out på havnen, på jagt efter en geme narkosmugler. Uventet ser Ludvig en chance for at gennemføre sin hævn: Han kan dræbe sig selv ved at få nogle store tønder til at knuse sig, og han kan gøre det på en sådan måde, at Ard vil blive anset for hans morder. Planen mislykkes kun, fordi Ard impulsivt skubber ham til side. Ludvig styrter i vandet, og Ard kvæstes.

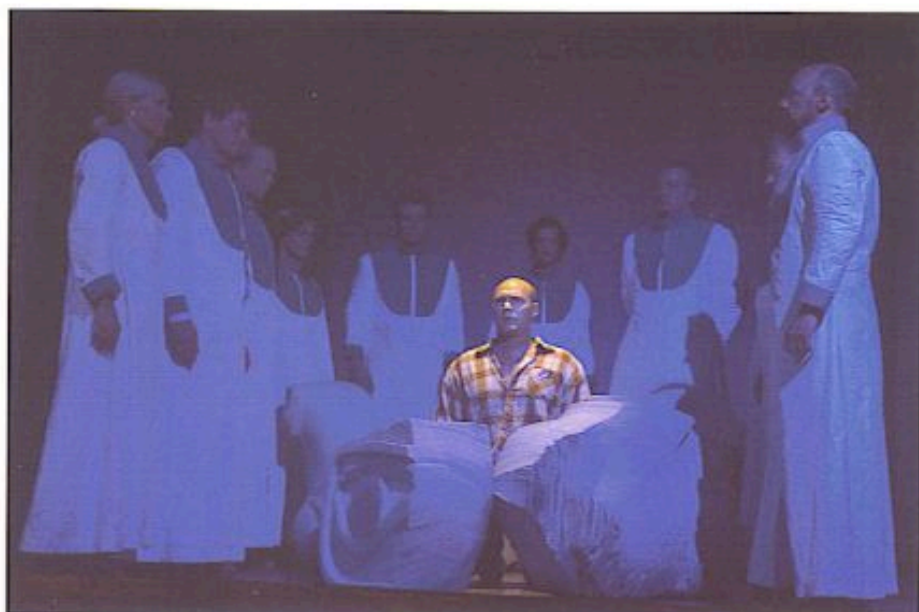
PAUSE

2. AKT

Ato Vari beklager overfor publikum, at forestillingen løb løbsk og fik en utilsigtet slutning. Han plages af de mange ulykker, han har nedkaldt over sine skabninger. Men en ny mulighed åbner sig for ham: Han kan skrive slutningen om! Han påkalder musikken og beder den hjælpe ham....

PROLOG: HOS „DE UNDERJORDISKE“

Langt nede i det iskolde vand opdager Ludvig, at han er blevet reddet af ukendte, navnlose skabninger. De plejer ham, mens tiden går fra jul til nytår...

SCENE 1: NYTÅRSAFTEN I BOTANISK HAVE

Nytårsaften fortæller Dr. Monikke Lilaiomai, at der findes et tidsrum, fra rådhusklokkernes første til deres tolvte slag, som hverken er „dette år eller næste år eller noget andet år“. I dette tidsrum, det såkaldte „Djævelens Gab“, læser Lilaiomai så meget hun kan af Øreløs' breve... men desværre ikke det sidste, afgørende brev (*BEKLAGER., KÆRE LÆSER! DE MÅ VENDE LIDT ENDNU!*).

Samtidig udkæmpes en duel på toppen af rådhusårnet: Christian og Uwe kæmper om retten til Lilaiomai (når de engang finder hende!). Kampen ender uafgjort, og de to ungersvende fortsætter deres fælles søgen.

Lilaiomai kæmper for at åbne det sorte hul i sin hukommelse omkring den skæbnesvangre nat i sin barndom, hvor hun overværede mordet på Adam Aftenbakke. Men pludselig, står Adams søn, Bernhard Aftenbakke, truende overfor hende, og panikken overvælder hende...

SCENE 2: HJEMME HOS IRMELIN

I Aftenbakkes villa er Irmelin ved at bukke under for nervepresset i sin ensomhed. En mørk aften ringer telefonen, og en stemme truer med at „gøre hende tavs“.

Skrækslagen ringer hun til den første den bedste – veninden Clara Jensson – for at få hjælp, mens den ukendte hamrer på hendes dør.

SCENE 3: I ARDS LEJLIGHED

Ludvig er blevet rask, men hævntor-

sten har forladt ham. Han opsøger Thomas Ard, som nu er invalid i kørestol, men finder ham ikke hjemme. Med hænder, der er for rystende til at skrive i hånden, skriver han på Ards skrivemaskine en detaljeret tilståelse. Den afbrydes af Clara, som leder efter hjælp til Irmelin hos Ard.

Efter en heftig indre kamp styrter Ludvig afsted. Clara får øje på tilståelsen i Ards skrivemaskine.

SCENE 4: HOS IRMELIN

Øreløs (hvis sår er nogenlunde heledede) prøver at bryde ind hos Irmelin for at slå hende ihjel, men han sidder fast i den solide dør længe nok til at Ludvig kan standse ham. Endelig genses han Irmelin. Han fører hende og Øreløs til dr. Monikke.

SCENE 5: HOS DR. MONIKKE – REKONSTRUKTIONEN – DOMMEN – HAPPY END NR. I-IV.

Hos dr. Monikke er Bernhard og Lilaiomai allerede ankommet. Bernhards chokterapi har fået hende til at huske en mængde detaljer omkring mordet på Adam Aftenbakke – men hun husker stadig ikke det afgørende: Morderens ansigt.

Det afgørende spor findes måske i Øreløs's breve. Men Lilaiomai er bundet af sin ed, og vil kun lade Langemand læse dem. Langemand (som jo er indesparret i Monikkes kældre) nægter at røbe indholdet for Bernhard. Men pludselig falder han i søvn, og Einvald Deyk står i døren. (*NEJ, KOM NU, KÆRE LÆSER! VI VED JO FRA 2. DEL, AT EINVALD OG LANGE-MAND DELER BEVISTHED! TÆNK DEM NU OM, HVAD BETYDER DET? – DET BETYDER, AT:...*)

Einvald har læst brevet i drømme – og nu læser han det op. (*RIGTIGT, KÆRE LÆSER! DET ER DET BREV, VI HAR VENTET SÅ LÆNGE PÅ, OG:...*) Brevet er fra Hannah. Det fremgår klart af det, at hendes død var selvmord. Det fremgår også, at hun havde levet i et kærlighedsforhold til sin bror, Øreløs...)

Ludvig og Irmelin når frem. Gennem en lang kæde af misforståelser kommer sandheden endelig for en dag: Det var Øreløs, der dengang myrdede Adam Aftenbakke. Men efterhånden føler ingen sig berettiget til at kaste den første sten, og Øreløs kan undslippe.

Clara har vist Myndighederne tilståelsen fra Ards skrivemaskine. Da ingen ved, at det er Ludvig, der har skrevet det, antager man, at det stammer fra Ard selv – og ironisk nok kunne det lige så godt være tilfældet! På baggrund af „tilståelsen“ benådes både Laura og Deden, og Ard bliver stillet for retten. En desillusioneret Mikkel Deden idømmes Ard 12 års fængsel – „Lovens mildeste straf“.

Atto Vari kan endelig tildele sine skabninger lykke: Irmelin og Bernhard finder omsider sammen! Det samme gør Laura, Einvald og Langemand... omend det kræver overvindelse af nogle praktiske problemer...

Bernhard fortæller Christian, at han er et hittebarn – og ægteparret Kurtzen genfinder deres forsvundne søn i Christian. Og efter mange prøvelser får også Christian, Lilaiomai, Thomasine og Uwe deres hjerters – og kroppes – udkårne.

Og endda er miraklemes tid er ikke forbi...

SCENE 6: DEN SIDSTE STEN

Men for Ludvig findes kun én „happy end“: Han genskaber sit gamle fængsel ved at mure sig inde under en grotte ved Århus Å.

Niels Pihl

